

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Finansal İstikrar Raporu

AĞUSTOS 2005
SAYI: 1

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi
İstiklal Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye
Telefon : (90 312) 310 3646 (74 Hat)
Faks : (90 312) 310 2600
Teleks : 44033 mbtr tr; 44031 mbdı tr
World Wide Web Home Page : <http://www.tcmb.gov.tr>
E-mail : bankacilik@tcmb.gov.tr, info@tcmb.gov.tr

Kamuoyunu bilgilendirme amaçlı olarak hazırlanan bu rapor esas olarak Mayıs 2005 verilerine dayanarak hazırlanmakla beraber, raporun yayımlandığı tarihe kadar yaşanan gelişme ve değerlendirmeleri de içermekte olup, tüm içeriği ile TCMB internet sayfasında yer almaktadır. Bu raporda yer alan bilgi ve verilere dayanarak verilecek kararların sonuçlarından Bankamız sorumlu tutulamaz.

ISSN 1305 - 8584 (Basılı)
ISSN 1305 - 8576 (Online)

Karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla 2005 yılı öncesine ilişkin Türk parası cinsinden tutarlar Yeni Türk lirası olarak ifade edilmiştir.

ÖNSÖZ

Finans piyasalarında son dönemlerde ortaya çıkan gelişmeler ve bu gelişmelerin 90'lı yıllarda giderek ivme kazanması, merkez bankalarının temel fonksiyonlarını etkilemiş, finansal piyasaların derinleşmesi, küreselleşmedeki öncülüğü ve gelişen iletişim teknolojisine bağlı olarak piyasa sistemlerine ağırlık veren uygulamaların artmasıyla bağımsız merkez bankalarına duyulan gereksinim de artmış, şeffaf, açık ve hesap verebilir merkez bankalarının fiyat istikrarını sağlamakta başarılı olacakları gerçeği ön plana çıkmıştır. Bunun yanı sıra, küreselleşme, finansal liberalizasyon ve teknolojik gelişmelere paralel olarak yaşanan finansal krizler nedeniyle, fiyat istikrarı hedefinin gerçekleştirilmesi doğrultusunda “finansal istikrar” konusu merkez bankalarının politika gündemlerinde en üst sırada yerini almaya başlamıştır.

Birçok merkez bankası para politikasını uygulamada araç bağımsızlığı kazanırken, diğer taraftan, bankaların gözetim ve denetiminin merkez bankaları dışında diğer bağımsız kuruluşlara devredilmesi eğilimi de ortaya çıkmıştır. Ancak bu durum, finansal istikrarın sağlanması amacıyla merkez bankalarının finansal sistemi değerlendirme çalışmalarına verdiği önemi azaltmamış, tam tersine, fiyat istikrarı ve finansal istikrar hedeflerinin birbirlerinden ayrı düşünülemeyeceği görüşü giderek yaygınlaşmıştır.

Finansal istikrar kavramı, finansal piyasalarda, bu piyasalarda faaliyet gösteren kurumlarda ve ödeme sistemlerindeki istikrarı ve şoklara karşı dayanıklılığı ifade etmektedir. Bu alanlardaki istikrar genelde finansal sistemin sağlıklı ve istikrarlı işlemesini, dolayısıyla ekonomideki kaynakların üretken bir şekilde tahsisini ve risklerin uygun bir şekilde yönetim ve dağılımını beraberinde getirmektedir. Finansal istikrarsızlığın ise ekonomide önemli sorunlar yaratacağı bilinen bir olgu olup, yaşanan finansal krizlerin yüksek maliyeti finansal istikrarın önemine işaret etmektedir.

Uluslararası alanda da görüldüğü üzere, merkez bankaları finansal istikrarın doğrudan ve etkin bir biçimde izlenmesi amacıyla yeniden yapılanmakta ve yeni analiz teknikleri geliştirme yönünde çalışmalarını sürdürmektedirler. Bu sürecin bir unsuru da yayımlanan Finansal İstikrar Raporları ile merkez bankalarının finansal istikrar konusundaki değerlendirmelerinin kamuoyu ile paylaşılmasıdır. Finansal İstikrar Raporunun yayımlanmasındaki amaç, tarafların bu konuda gerekli bilgilere ulaşmasının sağlanması ve bu yolla finansal istikrara katkıda bulunulmasıdır.

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak, yaşanan krizlerden sonra ülkemizde de Merkez Bankasının temel fonksiyonlarına ilişkin değişiklikler yapılmıştır. 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununda Nisan 2001’de yapılan değişiklikle, Merkez Bankasının araç bağımsızlığı sağlanmış ve Bankamızın temel amacı fiyat istikrarının sağlanması olarak belirlenmiştir. Finansal istikrarın sağlanmasına yönelik olarak, Bankamız finansal sistemi bir bütün olarak izlemek suretiyle, finansal sektörün taşıdığı riskleri ve kırılganlıkları belirleyip, bunlara karşı alternatif politikalar geliştirme yolundaki çalışmalarını da sürdürmeye devam etmiştir.

Bu çerçevede, düzenli olarak yılda iki defa yayımlanması planlanan Finansal İstikrar Raporu ile finansal sistemin bir bütün olarak değerlendirilmesi, Merkez Bankası görüş ve değerlendirmelerinin şeffaf bir biçimde kamuoyu ile paylaşılması amaçlanmaktadır.

Süreyya SERDENGECİ

Başkan

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası